

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
ГжЗ 267/22
30.8.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ у већу састављеном од судија Јелене Стевановић, председника већа, Радмиле Радић и Светлане Павић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., ул. ... бр. ..., против туженог “Панчевац” доо са седиштем у Панчеву, ул.Вука Караџића бр.1, чији је пуномоћник Душан Стојковић, адвокат из Београда, ул.Његошева бр.28а, ради накнаде штете, одлучујући о жалби туженог изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду ПЗ 219/21 од 29.3.2022. године, у седници већа одржаној дана 30.8.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, жалба туженог и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Вишег суда у Београду ПЗ 219/21 од 29.3.2022. године у ставу другом изреке.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ решење о трошковима парничног поступка из става четвртог изреке пресуде Вишег суда у Београду ПЗ 219/21 од 29.3.2022. године, тако што се **ОБАВЕЗУЈЕ** тужени “Панчевац” доо са седиштем у Панчеву, да тужиоцу Јовану Ћирићу из Панчева, накнади трошкове парничног поступка у износу од 11.800,00 динара са законском затезном каматом, почев од дана извршности, па до исплате, све у року од 8 дана од дана пријема писменог отправака пресуде.

ОДБИЈА СЕ захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду ПЗ 219/21 од 29.03.2022. године, ставом првим изреке утврђено је да је тужба тужиоца повучена у делу којим је тражено да се наложи одговорном уреднику туженог да о свом трошку објави правноснажну пресуду без коментара и одлагања, најкасније у наредном броју листа “Панчевац”. Ставом другим

изреке делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца, па је обавезан тужени да тужиоцу исплати на име накнаде нематеријалне штете због претрпљених душевних болова услед повреде угледа и части износ од 100.000,00 динара са законском затезном каматом почев од 29.03.2022. године, па до исплате. Ставом трећим изреке одбијен је тужбени захтев тужиоца у преосталом делу, преко досуђеног износа ставом другим изреке до траженог износа од 300.000,00 динара, за износ од још 200.000,00 динара са законском затезном каматом почев од 29.03.2022. године, па до коначне исплате, као неоснован. Ставом четвртим изреке обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 31.600,00 динара у року од 8 дана од пријема писаног преписа пресуде са законском затезном каматом од дана извршности пресуде, па до исплате. Ставом петим изреке одбијен је захтев за исплату законске затезне камате на досуђени износ парничних трошкова почев од дана правноснажности пресуде, па до дана извршности пресуде, као неоснован. Ставом шестим изреке одбијен је захтев туженог да се тужилац обавезе да му на име трошкова поступка исплати износ од 25.900,00 динара у року од 8 дана од дана пријема писаног отправака пресуде, као неоснован.

Против наведене пресуде тужени је благовремено изјавио жалбу, побијајући је у ставу другом и четвртм изреке из свих разлога прописаних одредбом члана 373 став 1 Закона о парничном поступку. Трошкове другостепеног поступка је опредељено тражио.

Апелациони суд је испитао ожалбену пресуду у побијаном делу у границама овлашћења из члана 386 Закона о парничном поступку (“Службени гласник РС” бр. 72/11, 55/14, 87/18 и 18/20), па је оценио да је жалба туженог делимично основана само у погледу досуђених трошкова поступка.

У првостепеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 Закона о парничном поступку, на које овај суд, као другостепени, пази по службеној дужности. Побијана пресуда није захваћена ни битном повредом одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 12 Закона о парничном поступку, на коју се жалбом туженог неосновано указује, јер је у њој дато довољно јасних и непротивречних разлога о одлучним чињеницама, а не постоји ни противречност између онога што се у разлозима пресуде наводи о садржини исправа и самих тих исправа.

Према чињеничном утврђењу првостепеног суда дана ... године у штампаном издању недељника “Панчевац”, на насловној страни објављена је фотографија тужиоца са насловом: “...” са ознаком да се цео текст налази на ... страни и на којој је објављен чланак под насловом: “...”, праћен фотографијом тужиоца, испод које је назначено његово име и презиме у коме се наводи да је адвокат кривичар АА тужио главног и одговорног уредника листа “Панчевац” и да се обратио Савету за штампу. Даље је наведено: “Ваљда мисли да не може ниједан спор да изгуби, јер је адвокат, постоји основана сумња, који воли да “подмазује” судије. Аутор даље наводи да је редакција звала адвоката АА да изнесе своје виђење када је замало физички насрнуо на власника оптичарске радње са чије фасаде не жели да скине таблу, али да су од именованог добили само увреде и претње, а да је АА, по информацијама које су добили, био насиљан и у гимназијским данима и да је и тад желео да се потуче са сваким. Наведено

је да АА није долазио у редакцију да затражи прилику за реаговање на неки објављени текст, већ је само једном дошао да прети да ће “се све ово лоше завршити” по лист, ако му не кажу ко је аутор текстова. У даљем тексту је, по наводима аутора на захтев читалаца недељника “Панчевац”, пренет коментар са сајта kukulele.com, који је написало лице потписано као “...” у коме је наведено: “Пазите се другари да не пошаљете жену код њега, одмах је напада и тражи секс с њим. Сексуално је поремећен као личност.” У наставку се наводи да иза овога не стоји лист “Панчевац”, већ корисници АА услуга, а као потписник овог текста стоји Р.П. (редакција “Панчевца”). Тужени је издавач недељника “Панчевац”. Тужилац је трпео душевне болове због објављивања спорног текста и његове фотографије, с обзиром да је рођен у ..., где се школовао, и цео радни век провео у ..., а сада је адвокат у пензији. Нарочито га је погодило то што је у спорном тексту написано да воли да “подмазује” судије, као и да је у гимназији био насилан, да је сексуално поремећена личност, а да су наводно те информације пренете са анонимног сајта kukulele.com. Није тражио деманти, с разлога што су објављене информације такве, да деманти не може да се напише.

Одлуком Савета за штампу од 29.04.2021. године утврђено је да је тужени у чланку објављеном дана ... године прекршио тачке 2 и 5 Одељка I Кодекса новинара Србије, које се односе на истинитост извештавања, тачку 2 Одељка II Кодекса која се односи на независност од притисака оснивача и тачку 1 Одељка VII која се односи на поштовање приватности.

Све чињенице битне за оцену основаности тужбеног захтева, првостепени суд је правилно утврдио на основу оцене изведених доказа, изведене у свему у складу са одредбом члана 8 ЗПП-а, то се не основано жалбом туженог оспорава чињенично стање на коме је побијана пресуда заснована.

На правилно и потпуно утврђено чињенично стање, првостепени суд је правилно применио материјално право и то чланове 9, 79, 112, 114, 115 и 117 Закона о јавном информисању и медијима, када је утврдио да је тужени објављивањем забрањених информација у спорном тексту у којем су пренете неистините, лезионо подобне информације о тужиоцу, са објављивањем тужиочеве фотографије на насловној страни и на трећој страни недељника “Панчевац”, повређени част и углед тужиоца, као и његово право на приватност, те да је тужени одговоран за нематеријалну штету коју је тужилац претрпео због повреде части и угледа, због чега је дужан да му исту надокнади.

Наиме, правилно је првостепени суд закључио да је тужени објављивањем непроверених и неистинитих информација у недељнику “Панчевац” дана ... године, у ком тексту је тужилац представљен као адвокат који воли да “подмазује” судије, па да због тога мисли да не може да изгуби ниједан спор, да је сексуално девијантна особа, који напада жене које долазе код њега у канцеларију, али и као насилник, спреман да се потуче са сваком ко му смета, те да су ове информације лезионо подобне да код тужиоца изазову душевне болове због повреде угледа и части, а осим тога тужилац је, као субјект информације, учињен препознатљивим, јер је осим навођења његовог имена и презимена, као и чиме се бави, објављена и његова фотографија, како у тексту, тако и на насловној страни недељника, те у конкретном случају није испоштован стандард дужне новинарске пажње, сходно одредби члана 9 Закона о јавном

информисању и медијима.

Правилно првостепени суд налази да преношење туђе недопуштене тврдње је исто што и изношење сопствене недопуштене тврдње, а аутентичност преношења недопуштене информације (чињеница да је при објављивању информација гласила онако како је добијена на извору) само по себи не чини објављивање информација допуштеним, јер чињеница да је нека недопуштена тврдња у оптицају, не оправдава само по себи њено објављивање. Наиме, провера са дужном пажњом представља претходни услов за објављивање информације, па према томе, што су теже оптужбе које информација садржи, то се захтева помније претходно испитивање њене чињеничне основе. Стога, не стоји жалбени навод туженог да је само пренео коментаре са сајта kukulele.com, при том наводећи да коментаре остављају корисници тужиоцевих услуга, а имајући у виду саму садржину наслова на насловној страни недељника, као и на ... страни: "...". То што су информације верно пренете не ослобађа одговорности издавача медија који је у конкретном случају објавио информацију, нарочито узимајући у обзир тежину информације која се преноси, ради заштите права лица на које се односи, јер не постоји интерес јавности да сазна неистините или непотпуне информације, те је у случају преношења потребно да се поступи у складу са одредбама члана 9 Закона о јавном информисању и медијима, а што је тужени у конкретном случају пропустио да учини.

Правилно је првостепени суд имао у виду да се од туженог не може захтевати утврђивање истинитости као у судском поступку (подударност са стварношћу и отклањање сваке разумне сумње), и за слободно изражавање и објављивање одређених навода није нужно постојање доказа њихове апсолутне тачности, већ је довољно изразити и објавити информацију након што се претходно провери да ли је она истинита у складу са примереним околностима конкретног случаја и тежином информација, односно у складу са дужном новинарском пажњом, што по оцени првостепеног суда тужени није учинио. Тужени је објавио спорни текст који би био од интереса за јавност, да се ради о тачним и потпуним информацијама. Међутим, медији су одговорни јавности и као такви дужни су да јавност информишу истинитим, потпуним, благовременим информацијама о догађајима и личностима о којима јавност има оправдан интерес да зна, поготово када се ради о питањима од јавног значаја, јер је интерес јавности да се у медијима износе сумње, ако постоје, како би се на тај начин отворила шира дискусија о одређеном проблему, на демократски начин формирало јавно мњење и скренула пажња на одређене догађаје и појаве, али не и нетачне информације које повређују нечију част и углед.

Како су у конкретном случају о тужиоцу објављене неистините информације које су лезионо подобне и како је услед објављивања истих причињена штета тужиоцу који је трпео душевне болове услед повреде части и угледа, то је тужени као издавач медија недељника "Панчевац", који у смислу одредбе члана 114 Закона о јавном информисању и медијима одговара без обзира на кривицу, јер је исти био дужан да у смислу одредбе члана 9 став 1 Закона о јавном информисању и медијима претходно провери порекло, истинитост и потпуност информација, нарочито када оне по својој садржини несумњиво могу повредити права лица на које се односе, то је правилно првостепени суд обавезао туженог да тужиоцу накнади штету.

Супротно жалбеним наводима туженог, првостепени суд је правилно оценио све критеријуме када се испитује однос правичне равнотеже између права на поштовање права личности и права на слободу информисања, те правилно оценио да је дошло до повреде части и угледа тужиоца, јер се интерес јавности могао задовољити објављивањем тачних и потпуних, а не сензационалистичких информација, којима су изнете тешке и озбиљне оптужбе на рачун тужиоца, чиме су повредили његово право на достојанство личности.

Висина накнаде је одмерена у мери која је у интересу заштите тужиоца и иста није угрожавајућа за слободу штампе, имајући у виду потребу за одговорним извештавањем. Првостепени суд је, ценећи све релевантне критеријуме одређивања висине накнаде за тражени вид штете, тежину последица насталих објављивањем спорних информација, којима је створен погрешан утисак јавности о тужиоцу, доведен у питање његов морал и професионални углед као дугогодишњег адвоката, повређено његово достојанство, тако што је означен као лице које поступа неморално "подмазује" судије, да је "насиљан", да је "сексуално поремећена личност", што подразумева изразито негативну конотацију у јавности, правилном применом одредбе члана 200 Закона о облигационим односима, правилно оценио да је правична накнада тужиоцу на име нематеријалне штете за претрпљене душевне болове због повреде части и угледа накнада у износу од 100.000,00 динара. Наведени износ тужиоцу може пружити одговарајућу сатисфакцију, а висина ове накнаде не погодује тежњама које нису спојиве са природом и друштвеном сврхом накнаде нематеријалне штете, те нису основани жалбени наводи туженог којима се указује да је досуђени износ прекомеран.

Овај суд је ценио и остале наводе жалбе туженог, али их посебно не образлаже, применом овлашћења из члана 396 став 1 и 2 Закона о парничном поступку, имајући у виду да нису од утицаја на доношење другачије одлуке у овој правној ствари.

Из изложених разлога, првостепена пресуда је потврђена у ставу другом изреке, применом одредбе члана 390 Закона о парничном поступку, па је одлучено као у ставу првом изреке ове пресуде.

Међутим, основано се жалбом туженог указује да је првостепени суд приликом обрачуна накнаде трошкова поступка садржаног у ставу четвртом изреке побијане пресуде, погрешно применио одредбу члана 153 ЗПП-а.

Имајући у виду исход спора и постигнут успех тужиоца, те одредбе члана 153, 154 и 163 ЗПП-а, Апелациони суд је обавезао туженог да тужиоцу на име накнаде трошкова парничног поступка исплати укупан износ од 11.800,00 динара и то на име судских такси на тужбу и одлуку у износу од по 5.900,00 динара, а у складу са Таксеном тарифом важећом у време настанка таксене обавезе, те је на досуђени износ трошкова тужиоцу досуђена и законска затезна камата у смислу члана 277 и 324 Закона о облигационим односима, почев од дана наступања извршности те одлуке, па до исплате. Сходно наведеном, овај суд је применом одредбе члана 401 тачка 3 ЗПП-а, донео одлуку као у ставу другом изреке ове пресуде.

Како је тужени успео у другостепеном поступку, у сразмерно незнатном делу, само у погледу одлуке о трошковима поступка, на основу члана 165 став 1 у вези члана 153 Закона о парничном поступку, одлучено је као у ставу трећем изреке ове пресуде.

**Председник већа-судија
Јелена Стевановић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић